

” Det jag kan sakna i år är något som drar iväg, någon nakenchock eller så. Privat tycker jag att det är kul att få en käftsmäll, men är det inte någon som söker med en bra käftsmäll då är det så.

Mårten Castenfors, chef för Liljevalchs som den 11 januaria slår upp portarna för årets Vårsalong. Liljevalchs vårsalong är fortfarande på utflykt i Stockholms centrum medan konsthallen på Djurgården renoveras. I en tidigare kontorslokal finns nu en lågmäld och inätvänd utställning som till största del består av målningar.

drömmen

” Om jag satt med mina polare i kväll skulle jag tala passionerat för det här landet. Men jag står här med mina förfäder och utsikten är helt annorlunda härifrån

Stan Grant, i sitt uppmärksammade The Australian Dream-tal från i fjol.

”Alla våra förfäder var stendöda människor. Också våra, som var vita” säger författaren Thomas Keneally.

”Vår gemensamma urfolks-historia påverkar alla i Australien. Eftersom 'First Nation' var mycket civiliserat tycker jag att alla australier ska lära sig 'Tradition of Thoughts'” säger Shireen Morris, som forskar om ny konstitution och vars föräldrar är från Indien.

”Er vita rätt att vara här grundas inte på sanning och rätt. Vi påminner er. Man glömmet lik-som inte bort 65 000 dödade” säger Lydia Miller vid Aboriginal and Torres Strait Islander Arts Board.

PIA SJÖGREN

► Läs del 1 på vk.se/kultur. Del tre publiceras på fredag

KOMMENTAR: OLOF KLEBERG

Vågar Obama benåda visseblåsaren Snowden?

USA. Han har inte lång tid på sig, president Obama – men han kan om han vill: benåda visseblåsaren Edward Snowden som 2013 avslöjade USA:s världsomfattande massövervakning av människors nät-kommunikationer.

Nu sitter Snowden i exil i Moskva – hemma i USA hotas han av mångårigt fängelsestraff för förräderi. Eller kanske dödsstraff som Trumps tillträdande CIA-chef Mike Pompeo käckt har föreslagit. Grunden är, förutom hämndbegär, USA:s föräldrade spionlag som inte gör skillnad mellan visseblåsning och spioneri.

Underrättelsekommittén i USA:s representanthuset lade dagarna före jul fram en enig rapport om att Snowden skadat landets nationella säkerhet och samarbetar med rysk säkerhetstjänst. Sådana påståenden dyker ibland upp också i Sverige.

I en intervju med Yahoo News på julafton avvisar Snowden själv bestämt dessa anklagelser. En hel del talar för att han har rätt.

Klokt nog lämnade han alla sina datafiler till pålitliga journalister, innan han flydde från Hong Kong. Att han hamnade i Ryssland var en tillfällighet – inget västligt land vågade ta emot honom. Dessutom har han upprepade gånger kritiserat Putinregimens massövervakning och förtryck av mänskliga rättigheter.

Amnesty International och Human Rights Watch genomför sedan i höstas en kampanj för att president Obama ska benåda Snowden. Den har fått stöd av viktiga opinionsbildare som George Soros. Viktigast av Snowdens uppbackare är Obamas förre justitieminister Eric Holder som sagt att Snowden

Edward Snowden deltar på videolänk från Moskva vid en presskonferens i september 2016 där president Barack Obama av ACLU, Human Rights Watch och Amnesty International, uppmanas till en benådning innan han lämnar presidentposten. FOTO: AP/MARY ALTAFFER.

” Obama kan om han vill. President Ford benådade Richard Nixon och president Jimmy Carter benådade alla Vietnamkrigs-vägrare. Utan rättgångar.

gjorde allmänheten en tjänst genom att avslöja massövervakningen.

Detta har Obama delvis också erkänt. Han såg till att la-

garna om övervakning skärptes väsentligt – men inte alls tillräckligt.

Är han nu, sina sista dagar, villig att benåda? Nej, jag kan inte, har han svarat. Snowden måste först ställa upp i en rättgång.

Men Obama kan om han vill. President Ford benådade Richard Nixon och president Jimmy Carter benådade alla Vietnamkrigsvägrare. Utan rättgångar.

Frågan är om Obama vågar, nu när alltmer avslöjas om ryska cyberangrepp på amerikansk politik. Men en benådning skulle förstärka bilden av en president som upprätthåller mänskliga värden och individens integritet.

OLOF KLEBERG

Skam-skola stänger ute fans

TV. Hartvig Nissens skola i Oslo har fått besök av många fans som vill se miljöerna från tv-serien Skam. Nu vidtar skolan åtgärder för att stänga de nyfikna Skam-turisterna ute.

Fans av tv-serien har vid flera tillfällen ställt sig utanför klassrummen i hopp om att möta seriens skådespelare, säger skolans rektor Hanna Norum Eliassen till den danska radiokanalen Radio24syv.

– Lärarna ska, om de ser obehöriga i byggnaden, artigt be dem att gå därifrån. Vi för-

söker få vardagen att fungera och det blir lite olyckligt att våra elever kommer ut från klassrummen och möts av danska turister, säger Eliassen.

Serien är populär både i Danmark och i Sverige, men hittills är det danskarna som i störst utsträckning kommit till skolan.

De har tagit Oslo-båten – den vi kallar danskbåten – och Skam är anledningen till att de kommer. Vi tycker att det är trevligt att Skam har blivit en

Skolan där den populära tv-serien "Skam" spelas in har fått besök av många fans. FOTO: PONTUS LUNDAHL/TT

succé i Danmark, men vi försöker att undvika att människor kommer in i våra byggnader, säger rektorn.

TT